

den hele Verdenshistorie. Hvor de virkede hver for sig, kunde de være frygtelige nok; men det var dog først, naar de optraadte samlede, at de blev den Ulykke, der lagde Verden øde for Menneskene. Men paa en saadan Forening af Despoti og frygtsom Overtro hvilede ethvert organiseret Trossamfund.

„Vi lever i en Tid,“ sagde han, „da Frihedens lænkede Dødsfjender overalt i Verden igen begynder at rejse Hovedet og med blodskudte Øjne bedømmer deres Chancer. Enhver, der ikke gaar med Vat i Ørene, maa kunne fornemme, hvordan der paany i Mørke og Skjulthed lægges onde Raad op mod Folket og dets Sønner. Hører vi ikke allerede en ny Tids Profeter mistænkeliggøre det frigjorte Menneskeliv i dets morgenfriske Kraft og Fylde? Hører vi ikke dens Digtere omdøbe Trældom og Overtro med skønt klingende Navne? — Og hvorledes har vor Regering nu vogtet paa denne Fare? Jo, ved for første Gang siden Demokratiets Sejr at lægge Skole, Videnskab og Kunst ind under en Kirketjeners Myndighed! Ved overalt i Landet — aabenlyst og skjult — at gøre vore Fjender større og større Indrømmelser!“

Han fortsatte sin Tale med et Tilbageblik over Danmarks Historie i de sidste hundrede Aar for at vise, hvorledes alle tidligere Forsøg fra Kirkens Side paa at tiltvinge sig Førerskabet i Landet, lige siden Grundtvigs kværulerende Vækkelse i Aarhundredets Begyndelse umiddelbart før Statsbankerotten, havde været Forbud paa nationale Sammenbrud. Burde ikke dette vække til alvorlig Eftertanke?

„Der fortælles om mange gamle Borge, at der forud for en Ulykke altid aabenbarer sig en graaklædt Dame, en sort Ridder eller en anden Genganger fra en svunden Tid, der rejser sig af sin Grav for at varsele om den forestaaende Katastrofe. Vi hører jo ogsaa Søfolk tale om Klabautermanden, der viser sig i Rigningen eller ved Roret i Storm og Tykning, naar Skuden styrer sin Undergang imøde. Saadan synes ogsaa ethvert gammelt Land, naar man læser dets Historie, at have sin varslende Skygge. Jeg tilstaar, jeg har aldrig betragtet det som nogen Tilfældighed, at der stod en bispeklædt Mand ved Statens Ror i Ulykkesaaret